

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/28/2019
Identifikačné číslo spisu: 1011898659
Dátum vydania rozhodnutia: 05.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1011898659.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu Slovak Lines, a.s., so sídlom Bottova 7, 811 09 Bratislava, IČO: 35 821 019, zastúpeného advokátom JUDr. Štefanom Levickým, so sídlom Véterná ulica 8, 917 01 Trnava, proti žalovanému T. Q., bytom S. XXX, XXX XX N., zastúpenému advokátom JUDr. Petrom Arendackým, so sídlom Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, o zaplatenie 7.752 € s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3Cob/363/2016-688 z 5. septembra 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 3Cob/363/2016-688 z 5. septembra 2018 potvrdil rozsudok Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) č. k. 10Cb/11/2008-667 zo 17. februára 2016 a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že predmetom konania je nárok, ktorého skutkový základ spočíva v tvrdení o poskytnutí plnenia žalobcom podľa Zmluvy o čerpaní pohonných látok (ďalej aj „zmluva“) z 12.04.1999 a nezaplatení odplaty žalovaným za toto plnenie. Z faktúr č. 21316116 a č. 21316136 v spojení s dodacími listami mal súd prvej inštancie preukázané uzavretie zmlúv, predmetom ktorých bol záväzok žalobcu dodať pohonné hmoty v množstve požadovanom žalovaným. Vzhľadom na predchádzajúce dodávky tovaru je zrejmé, že žalovaný očakával dodanie motorovej nafty, čo je preukázané z výpovede žalovaného a svedkyne D. W., vrátane postupu pri poskytovaní plnenia žalobcom. Žalobca odovzdal žalovanému tovar a umožnil mu nadobudnúť k nemu vlastnícke právo (§ 411 Obchodného zákonníka). Žalovaný však namietal vadné plnenie spočívajúce v dodaní iného tovaru, ako mienil nadobudnúť. Pokiaľ ide o tovar, ktorý mal byť dodaný, z hodnotenia motorovej nafty z 26.02.2001, zo špecifikácie ekologického paliva Diesel 384249095-Ekopal a z listu spoločnosti MAN - ÚŽITKOVÉ VOZIDLÁ -

SLOVAKIA, s.r.o. zo 17.04.2000 mal súd preukázané, že dodaný tovar nemal totožné vlastnosti ako požadovaný a fakturovaný tovar. Špecifikácia ekologického paliva Diesel ho síce popisuje ako plnohodnotnú náhradu, avšak z listu spoločnosti MAN - ÚŽITKOVÉ VOZIDLÁ - SLOVAKIA, s.r.o. súd prvej inštalácie mal preukázané, že dodaný tovar mal za následok zvýšenú záťaž zariadenia využívajúceho toto palivo ako zdroj energie. Pokiaľ teda žalobca dodal žalovanému ekologické palivo, nedodal mu tovar riadne podľa kúpnej zmluvy, nakoľko vôľou žalovaného nebolo nadobudnúť ekologické palivo. Keďže žalovaný bezprostredne po prevzatí tovaru od žalobcu nemal možnosť zistiť dodanie iného tovaru, žalovaný dodaný tovar spotreboval. Právom vôľou žalovaného však nebolo uzavrieť kúpnu zmluvu k ekologickému palivu, keďže žalovaný kupoval od žalobcu výlučne motorovú naftu. Žalobca tak nemá nárok na zaplatenie žalovanej kúpnej ceny, keďže nebola riadne uzavretá kúpna zmluva. Patril by mu síce nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak v súvislosti s týmto nárokom žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal výšku bezdôvodného obohatenia, hoci povinnosťou žalobcu bolo označiť a predložiť dôkazy na preukázanie jeho tvrdení (§ 120 Občianskeho súdneho poriadku). Pokiaľ žalovaný tvrdil, že došlo k zániku pohľadávky žalobcu jednostranným započítaním, súd prvej inštalácie uviedol, že započítanie je možné vykonať jednostranným právnym úkonom, avšak musí ísť o právny úkon adresný a aby vyvolal účinky, musí byť aj doručený protistrane, ktorej je určený. Keďže žalovaný nepreukázal vykonanie započítacieho úkonu v písomnej forme, nemohlo dôjsť k zániku pohľadávky žalobcu, pokiaľ by aj jej existencia bola preukázaná. Pokiaľ si žalovaný uplatnil aj nárok na náhradu škody z dôvodu poškodenia motorových vozidiel používaním pohonných látok dodaných žalovanému, súd prvej inštalácie uviedol, že žalovaný ani po zrušení prvostupňového rozsudku nepreukázal zodpovednosť žalobcu za vzniknutú škodu spočívajúcu v poškodení motorových vozidiel, keďže nepreukázal, že k ich poškodeniu došlo pôsobením nevhodných látok dodaných výlučne žalobcom. Ako vyplýva aj zo samotného výsluchu žalovaného, tento sporadicky čerpal pohonné hmoty aj u iných subjektov. Nie je preto preukázaná príčinná súvislosť medzi používaním pohonných hmôt žalobcu a poškodením motorových vozidiel. S poukazom na zistený skutkový a právny stav súd prvej inštalácie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Odvolací súd po prejednaní veci na základe podaného odvolania dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštalácie je vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštalácie a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné a ani dôvodné vyhovieť. Poukázal na to, že žalobca v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne skutočnosti spôsobilé spochybniť závery rozhodnutia súdu prvej inštalácie. Podľa článku I. Zmluvy o čerpaní pohonných látok z 12.04.1999 bol žalobca povinný dodávať žalovanému pohonné látky pre nákladné vozidlá žalovaného. Je pravdou, že zmluvné strany nedohodli konkrétny druh pohonnej látky, ale z článku I. zmluvy nepochybne vyplýva, že dodávateľ mal predávať a tankovať taký druh pohonných látok, ktorý bol vhodný pre nákladné vozidlá žalovaného. Žalobca vo faktúre č. 21316116 z 12.02.2001, vystavenej na sumu 191.669,10 Sk, splatnej dňa 17.02.2001 a vo faktúre č. 21316136 z 19.02.2001, vystavenej na sumu 41.868 Sk, splatnej dňa 24.02.2001 (zaplatenie ktorých je predmetom sporu) deklaroval dodanie motorovej nafty, čo deklaroval aj v dodacích listoch k uvedeným faktúram. V skutočnosti však žalovanému dodal iný druh tovaru, a to BIO naftu, ako bolo v konaní pred súdom prvej inštalácie preukázané z listinných dôkazov, a to z posudkov ku vzorkám ev. č. 546, č. 866 a č. 867, odobratých na stojane čerpacej stanice žalobcu v Senci a z cisterny žalovaného. Na možnosť spaľovania takejto BIO nafty vo vznetrových motoroch je potrebný súhlas výrobcu jednotlivých motorov, pričom žalobca takýto súhlas nepreukázal. V konaní pred súdom prvej inštalácie teda bolo jednoznačne preukázané, že žalobca dodal žalovanému iný druh tovaru, než deklaroval v dodacích listoch a faktúrach. S poukazom na nepreukázanie uplatnenej výšky nároku žalobcom odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštalácie potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Žalovanému ako úspešnej strane sporu priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštalácie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie.

5. Žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v dovolaní uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Poukázal na to, že odvolací súd pochybil, keď bez akýchkoľvek právne relevantných dôkazov sa mylne stotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobca dodával žalovanému BIO naftu, a to napriek skutočnosti, že zo strany žalobcu boli súdu predložené doklady, ktoré jednoznačne preukázali, že žalobca dodával žalovanému pohonné látky v súlade s podmienkami zmluvy z 12.04.2009.

6. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa snaží navodiť situáciu, že podstata sporu spočíva v tom, či žalobca dodával alebo nedodával žalovanému druh tovaru deklarovaný vo faktúrach a dodacích listoch, t. j. či žalobca dodával žalovanému motorovú naftu, resp. či dodaný druh tovaru bol alebo nebol vhodný pre nákladné vozidlá žalovaného. K údajom uvedeným na faktúrach/dodacích listoch žalobcu ohľadom motorovej nafty sa v konaní pred súdom prvej inštancie vyjadrila svedkyňa D. W. (bývalá zamestnankyňa žalobcu), ktorá o. i. uviedla, že pohonné hmoty, označené ako Ekopal, považuje za motorovú naftu. Svedok N. P., (bývalý zamestnanec žalobcu) uviedol, že pohonné hmoty: ekologické palivo pre dieselové motory, BIO naftu a klasickú naftu možno považovať za vhodné pohonné hmoty pre dieselové motory. Označenie motorová nafta sa bežne používa na označenie pohonných hmôt/látok vhodných na použitie v dieselových motoroch, pričom sa tým nemyslí výlučne len kvapalné palivo tvorené zmesou ťažšie odpariteľných uhľovodíkov a ďalších prídavných látok, ale všeobecne pohonné hmoty/látky vhodné na použitie v dieselových motoroch a takémuto označeniu zodpovedajú aj žalobcom dodávané pohonné látky, označené ako Diesel 38249095-Ekopal 001, ekologické palivo pre dieselové motory. V tomto kontexte bolo potrebné hodnotiť aj údaje o motorovej nafte uvedené v jednotlivých faktúrach a dodacích listoch žalobcu. Tvrdenie súdu o tom, že dodaný druh tovaru nebol vhodný pre nákladné vozidlá žalovaného, je zavádzajúce. Pokiaľ aj žalovaný mal problémy s vozidlami MAN, nepreukázal, že tankovanie pohonných látok od žalobcu bolo jedinou príčinou, ktorá vyvolala potrebu opravy, prípadne výmeny poškodených a nefunkčných súčiastok. Pokiaľ nebolo preukázané, že tankovanie pohonných látok od žalobcu bolo jedinou príčinou, ktorá vyvolala potrebu opravy, prípadne výmeny poškodených a nefunkčných súčiastok, odvolací súd nemohol v napadnutom rozsudku skonštatovať, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo jednoznačne preukázané, že dodaný druh tovaru nebol vhodný pre nákladné vozidlá žalovaného, nakoľko pokiaľ by tak tomu bolo, muselo by sa to nejakým spôsobom preukázať. Naopak, vyššie uvedenými dokladmi žalobca preukázal, že žalovanému dodával pohonné látky dohodnuté v Zmluve o čerpaní pohonných látok, pričom ich vlastnosti, resp. kvalitatívne parametre boli v zhode s príslušnou technickou normou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne a právne nesprávne, keďže súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pričom toto rozhodnutie vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie si osvojil aj odvolací súd, ktorý sa s nimi stotožnil. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa snažili vytvoriť dojem, že žalovaný v minulosti pred podpísaním zmluvy z 12.04.2009 o čerpaní pohonných látok odoberal od žalobcu „klasickú motorovú naftu“ a že aj po tom, ako so žalobcom podpísal zmluvu z 12.04.2009 žalovaný (vzhľadom na predchádzajúce dodávky tovaru) očakával dodanie motorovej nafty. Uvedené tvrdenie nemá oporu v žiadnom z vykonaných dôkazov a dovolateľ ho považuje za nesprávne právne posúdenie veci. Žalovaný vôbec nepreukázal, že pred podpísaním zmluvy z 12.04.2009 odoberal od žalobcu „klasickú motorovú naftu“, keďže faktúry, ktoré žalovaný predložil súdu, sú z rokov 1999 až 2001. Dôvodom uzavretia zmluvy z 12.4.2009 boli výslovne ekonomické dôvody žalovaného, a nie pokračovanie v odbere „klasickej motorovej nafty“, s tvrdením ktorým sa nesprávne stotožnil aj odvolací súd.

7. Dovolateľ ďalej nesúhlasil s tvrdením súdu, že nebola riadne uzavretá kúpna zmluva a že žalobcom dodaný tovar nemal totožné vlastnosti ako požadovaný tovar a pokiaľ žalobca dodal žalovanému ekologické palivo 384249095-Ekopal, nedodal mu tovar riadne podľa uzavretej kúpnej zmluvy. Uvedené nesprávne tvrdenia súdu vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, že žalobca v čase uzavretia zmluvy z 12.04.2009 mal vedieť, aké vozidlá má/mal žalovaný, aké pohonné látky žalovaný chcel, resp. mal/mohol do svojich motorových vozidiel tankovať a podobne. Žalobcovi ako

predávajúcemu pohonných látok pre žalovaného nevyplýva žiadna zákonná a ani zmluvná povinnosť zisťovať/overovať, či ním dodané pohonné látky sú alebo nie sú vhodné pre motory nákladných vozidiel žalovaného. Súd sa vôbec nevysporiadal s tým, že v konaní nebolo preukázané, akým spôsobom žalovaný predniesol žalobcovi svoju predstavu o tom, že bude/chce tankovať naftu, a to aj napriek tomu, že v zmluve z 12.04.2009 sa žalovaný so žalobcom dohodol na predaji pohonných látok pre nákladné vozidlá firmy T. Q. TEMA TRANS. Pri posúdení písomnej zmluvy a ústneho prejavu žalovaného o tom, čo malo byť žalovanému dodávané na základe zmluvy z 12.04.2009 súd dal prednosť ústnemu účelovému prejavu žalovaného pred písomnou zmluvou, ktorú žalovaný sám podpísal. Uvedené pochybenie súdu považuje za nesprávne právne posúdenie veci, keď súd sa stotožnil s predstavou žalovaného o tom, že žalobca mal žalovanému dodávať „motorovú naftu“, a nie tovar, ktorý bol dohodnutý v zmluve z 12.04.2009, t. j. pohonné látky pre nákladné vozidlá žalovaného.

8. Dovolateľ namietal, že pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku tvrdí, že z listín mal preukázané, že dodaný tovar nemá totožné vlastnosti ako požadovaný tovar, neuviedol, ako dospel k tomuto záveru, aké vlastnosti/parametre mal mať požadovaný tovar, čo ho viedlo k tejto úvahe a podobne. Uvedené pochybenie súdu považuje za nesprávne právne posúdenie veci. Keďže v zmluve je použité slovné spojenie „pohonné látky“, je toho názoru, že žiadnym výkladom nemožno dospieť k záveru, že žalobca mal mať uzavretú zmluvu so SLOVNAFT a.s. a že z tohto dôvodu mal dodávať žalovanému „klasickú motorovú naftu“. Nepripúšťa to ani veľmi voľný výklad slovného spojenia „pohonné látky pre nákladné vozidlá“. On nemal možnosť dodávať/predávať žalovanému „klasickú motorovú naftu“, nakoľko túto od svojho dodávateľa pohonných látok v čase uzavretia zmluvy so žalovaným ani neodoberal.

9. Dovolateľ ďalej upriamil pozornosť na pojednávanie dňa 27.01.2016, na ktorom bolo z jeho strany uplatnené bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vo výške 1.835,30 €, čo predstavuje nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v cene pohonných hmôt (ďalej aj „PHM“) nad cenu pôvodne dohodnutú v zmluve (pokiaľ by súd ustálil, že otázku zmeny ceny PHM bolo možné meniť len písomne), resp. by išlo o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vo výške 7.752 €, čo predstavuje hodnotu žalovaným od žalobcu prevzatých, spotrebovaných a nezaplatených pohonných látok. V tomto prípade výška bezdôvodného obohatenia je preukázaná súčtom hodnôt žalovaných faktúr (pokiaľ by súd ustálil, že kúpna zmluva nebola uzavretá platne). Keďže však žalobca je toho názoru, že medzi stranami sporu došlo k platnému uzavretiu kúpnej zmluvy o čerpaní pohonných látok, predmetom ktorej bol predaj PHM pre nákladné vozidlá firmy T. Q. TEMA TRANS, pričom k zmene ceny PHM nemuselo dôjsť iba písomnou formou, tak právny inštitút bezdôvodného obohatenia v tejto právnej veci nie je potrebné uplatniť. Pokiaľ sa žalobca ako predávajúci na základe zmluvy z 12.04.2009 zaviazal dodať žalovanému pohonné látky pre nákladné vozidlá firmy T. Q. TEMA TRANS a tieto mu aj dodával, žalovaný nemôže tvrdiť niečo iné a od žalobcu úspešne žiadať, aby mu dodával „klasickú motorovú naftu“. Keďže odvolací súd mal na uvedenú problematiku iný právny názor, žalobca tento názor považuje za pochybenie súdu a nesprávne právne posúdenie veci. Namietal tiež, že súd sa nevysporiadal s prejavom žalovaného, ktorý sa snažil o započítanie svojej domnejšej pohľadávky s pohľadávkou žalobcu, ktorá je predmetom tejto právnej veci, čo takisto možno považovať za nesprávne právne posúdenie veci.

10. Dovolateľ poukázal na to, že v publikovanej judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je možné nájsť odpovede najmä na dve základné povinnosti kupujúceho, a to povinnosť zaplatiť za tovar kúpnu cenu a povinnosť prevziať zakúpený tovar, nie však na vyššie položené otázky. Pretože v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nastolené otázky, resp. vzájomný vzťah medzi právami a povinnosťami, ktoré medzi záujemcami o predaj/kúpu, t. j. medzi kupujúcim a predávajúcim vznikajú ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy - v štádiu rokovania o uzavretí kúpnej zmluvy, vyváženosť medzi vzájomnými právami a povinnosťami, ako aj príčinná súvislosť medzi tým, čo si zmluvné strany v štádiu rokovania o uzavretí kúpnej zmluvy vzájomne vymienili ako podmienky uzavretia kúpnej zmluvy, k čomu sa zmluvné strany zaviazali v kúpnej zmluve a čo sú zmluvné strany oprávnené alebo povinné navzájom od seba požadovať alebo plniť, vrátane otázky, či predávajúci je alebo nie je povinný skúmať/overovať vhodnosť predávaných/poskytnutých tovarov/služieb pre potreby kupujúceho v prípade, že predávajúci si splní svoju povinnosť a kupujúcemu dodá tovar, na dodaní ktorého sa dohodli

v kúpnej zmluve, nie sú komplexne vyriešené, dovolateľ je toho názoru, že uvedená absencia vyriešenia danej právnej otázky/otázok v praxi dovolacieho súdu zakladá dôvod na podanie dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keďže napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

11. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle ustanovenia § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v zmysle ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

13. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

14. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

15. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

17. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

18. Podľa ustanovenia § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

19. Podľa ustanovenia § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

20. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj ust. § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá

dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá ešte v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 26.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 8.06.2017).

21. Pokiaľ dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). CSP v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa, a nie dovolací súd. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj otázku procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením vecí je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právneho predpisu ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/222/2009 z 26.02.2010).

23. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie a musí ísť o otázku zásadného právneho významu. Aj za účinnosti nového procesného predpisu je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky (sp. zn. 1Cdo/132/2009, 2Cdo/71/2010, 3Cdo/51/2006, 4Cdo/151/1998, 5Cdo/1/2010, 7Cdo/117/2011). Prípustnosť dovolania nastáva vtedy, ak dovolací súd sám dospeje k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. ním riešená právna otázka po právnej stránke zásadný význam skutočne má. V tomto smere nie je relevantný subjektívny názor dovolateľa. To, či otázka zásadného právneho významu bola už vyriešená alebo nie, a na to nadväzujúcu prípustnosť dovolania rieši dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom.

24. Nesprávne právne posúdenie vecí pritom môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľ tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia vecí, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nenapáda právne posúdenie vecí, ale skutkové zistenia. Keďže dovolací súd je viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, nemôže byť postačujúce, aby namietané nesprávne právne posúdenie vecí bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej riešenie (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha, C. H. Beck, 2016, 1409 s.).

25. Dovolací súd dodáva, že jeho úlohou nie je, aby svojím výkladom textu dovolania fakticky doplňal, či domýšľal niektoré jeho náležitosti. V prípade absencie vymedzenia kľúčovej právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania uvedenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 4Cdo/68/2011, 7Cdo/17/2013).

26. Podľa názoru dovolacieho súdu, dovolanie podané žalobcom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nespĺňa kritériá uvedené v odsekoch 20 až 25.

27. Dovolateľ uviedol, že súdy dospeli k nesprávnym právnym záverom, pričom ako právne otázky, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené, dovolateľ uviedol: „vzájomný vzťah medzi právami a povinnosťami, ktoré medzi záujemcami o predaj/kúpu, t. j. medzi kupujúcim a predávajúcim vznikajú ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy - v štádiu rokovania o uzavretí kúpnej zmluvy, vyváženosť medzi vzájomnými právami a povinnosťami, ako aj príčinná súvislosť medzi tým, čo si zmluvné strany v štádiu rokovania o uzavretí kúpnej zmluvy vzájomne vymienili ako podmienky uzavretia kúpnej zmluvy, k čomu sa zmluvné strany zaviazali v kúpnej zmluve a čo sú zmluvné strany oprávnené a/alebo povinné navzájom od seba požadovať, vrátane otázky, či predávajúci je alebo nie je povinný (a ak áno, v akom rozsahu) skúmať/overovať vhodnosť predávaných/poskytovaných tovarov/služieb pre potreby kupujúceho v prípade, že predávajúci si splní svoju povinnosť a kupujúcemu dodá tovar, na dodaní, ktorého sa dohodli v kúpnej zmluve“.

28. Dovolací súd v nadväznosti na kritériá prípustnosti dovolania podaného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zdôrazňuje, že toto ustanovenie predpokladá, že právnu otázku dovolací súd doposiaľ neriešil, pričom je žiadúce, aby ju ako najvyššia súdna autorita vyriešil. Prípustnosť dovolania pritom (vzhľadom na viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi) závisí od toho, ako dovolateľ konkrétne vymedzí/špecifikuje právnu otázku, ktorú dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neriešil.

29. Napriek tomu, že dovolateľ argumentuje neprávny právnym posúdením veci odvolacím súdom, ním vymedzené otázky sú všeobecne formulované a nespĺňajú kritérium právnej otázky zameranej na interpretáciu konkrétneho právneho predpisu, ale predstavujú otázky, ktoré sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie a dovolateľom vlastného chápania skutkových zistení, a to aj pokiaľ ide o dovolateľom namietané nesprávne posúdenie zmluvného záväzkového vzťahu, pretože zisťovanie, či medzi stranami sporu vznikol alebo nevznikol konkrétny záväzkový vzťah a s akým obsahom, je zisťovanie konkrétneho skutkového stavu na základe súdom vykonaného dokazovania. To, že sa súdy oboch inštancií nestotožnili s názorom žalobcu o obsahu záväzkového vzťahu sporových strán, nepredstavuje právne posúdenie veci z hľadiska dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 1 a 2 CSP. Dovolateľom vymedzené otázky predstavujú otázky skutkové, ktoré nemôžu založiť prípustnosť dovolania v posudzovanej veci. Pokiaľ teda dovolateľ nekonkretizoval v rovine nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorú právnu normu odvolací súd nesprávne aplikoval, prípadne ktorú správne aplikovanú právnu normu nesprávne interpretoval, prípadne z ktorých správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery, tak nevymedzil právnu otázku a nevysvetlil, prečo z jeho pohľadu zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Samotné spochybňovanie výsledkov vykonaného dokazovania a skutkových záverov alebo polemizovanie s odôvodnením rozhodnutí súdov oboch inštancií nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal dovolací súd už vo svojich skorších rozhodnutiach (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017, 5Obdo/22/2017).

30. Ak strana sporu v dovolacom konaní vytýka súdu, že jednotlivé ustanovenia zmluvy interpretoval nesprávne, v rozpore s jej skutočným obsahom, ide o dovolaciu námietku nevystihujúcu podstatu § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, lebo takáto námietka sa týka nesprávneho skutkového zistenia, na ktorom súd založil svoje právne závery. Pokiaľ totiž súd zisťuje obsah zmluvy, a to aj za pomoci výkladu prejavov zmluvných strán v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rieši skutkové otázky (skúma a zamýšľa sa nad tým, či sú ustanovenia zmluvy jasné, aký majú zmysel a či si navzájom neprotirečia). Výsledkom tejto činnosti súdu sú skutkové zistenia a z nich vyodené skutkové (nie právne) závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu, ktorý tvorí podstatu tohto výsledku, nemožno považovať za právne posúdenie veci (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/27/2019 zo 14. marca 2019).

31. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v zmysle ustanovenia § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovoláním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V danom prípade odvolací súd vo svojom rozhodnutí, potvrdzujúcim rozsudok súdu prvej inštancie, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Základnými odvolacími námietkami žalobcu (ktoré nepredstavovali nové skutočnosti) sa odvolací súd zaoberal napriek tomu, že už rozsudok súdu prvej inštancie dával odpovede na uplatnené námietky žalobcu. Súdny oboch inštancií v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav veci, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Súdny náležite vysvetlili, z akých úvah a dôkazov vychádzali pri posudzovaní nároku žalobcu na zaplatenie sumy 7.752 €, pričom zhodne dospeli k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie žalovanej a vyfaktúrovanej kúpnej ceny na základe zmluvy z 12.04.1999, keďže žalovanému pre nákladné vozidlá dodal iný tovar (BIO naftu), než bol dohodnutý v zmluve z 12.04.1999. K dovolacej námietke ohľadne započítania pohľadávky žalobcu s pohľadávkou žalovaného dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že neakceptoval žiadny započítací prejav, keďže žalovaný nepreukázal vykonanie započítacieho prejavu v písomnej forme. Z tohto dôvodu preto nemohlo ani dôjsť k zániku pohľadávky žalobcu formou započítania. Navyše, otázka započítacieho prejavu nebola kľúčová pre rozhodnutie súdov oboch inštancií a súdy na nej ani nezaložili svoje rozhodnutie.

32. S poukazom na to, že dovolateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

33. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.